

Vlaams
Parlement

vergadering **C110**
zittingsjaar 2017-2018

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid

van 24 januari 2018

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de communicatie van het Vlaams Infocentrum Land- en Tuinbouw (VILT) over de sector, naar aanleiding van de uitspraken van de voorzitter van de Boerenbond – 692 (2017-2018)	3
VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over bijkomend onderzoek naar de link tussen gezondheid en veehouderij – 784 (2017-2018)	
VRAAG OM UITLEG van Bart Dochy aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de luchtkwaliteit in de omgeving van intensieve veehouderijen – 825 (2017-2018)	8
VRAAG OM UITLEG van Bart Dochy aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de uitbetaling van Vlaamse betalingsrechten – 849 (2017-2018)	13
VRAAG OM UITLEG van Sabine Vermeulen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het verbod op pulskorvisserij – 850 (2017-2018)	15
VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de uitrol van de black box in de Vlaamse slachthuizen – 861 (2017-2018)	18

VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de communicatie van het Vlaams Infocentrum Land- en Tuinbouw (VILT) over de sector, naar aanleiding van de uitspraken van de voorzitter van de Boerenbond – 692 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Voorzitter, minister, collega's, in het voorwoord van Boer&Tuinder van 14 december 2017 schrijft de voorzitter van de Boerenbond, naar aanleiding van de nieuwste enquête uitgevoerd in opdracht van het Vlaams Infocentrum Land- en Tuinbouw (VILT) over het imago van de landbouw, het volgende: "Wij sturen onze communicatie dus bij. En ik hoop en reken erop dat ook de andere spelers in onze sector dat doen zodat we samen aan hetzelfde zeel trekken en de daling kunnen ombuigen. Ook voor VILT zelf, die als opdracht en missie heeft om via informatie en communicatie een betere kennis van en begrip voor de Vlaamse land- en tuinbouw te bevorderen, ligt er trouwens werk op de plank. Ook daar zal de communicatie over land- en tuinbouw moeten worden bijgestuurd en zullen andere prioriteiten moeten worden gelegd. Deze week starten daarover alvast de debatten binnen de raad van bestuur."

We weten dat in 1996 VILT als vzw werd opgericht. De missie van de organisatie luidt als volgt: "Door middel van informatie en communicatie bevordert en stimuleert VILT op een onafhankelijke manier een betere kennis van en begrip voor de Vlaamse land- en tuinbouw, (...)" In het bestuur van VILT vzw zetelen alle organisaties die werkingsmiddelen ter beschikking stellen van VILT: de Vlaamse overheid, de vijf Vlaamse provincies, de Boerenbond, het Algemeen Boerensyndicaat (ABS), de Beroepsvereniging van de Mengvoederfabrikanten (BEMEFA), de Belgische Federatie van de Toeleveranciers van machines, gebouwen en uitrustingen en aanverwante diensten voor de Landbouw en voor de Groenvoorzieningen (Fedagrim), Crelan, KBC en Cera.

VILT krijgt in het voorwoord in Boer&Tuinder een veeg uit de pan van een van de financiers/bestuurders. Ze herinnerden eraan dat zij ook voor VILT betalen en een vinger in de pap hebben.

Een andere stem is die van Fedagrim. Om de verzuiling van de landbouw-administratie tegen te gaan – Fedagrim maakt er een punt van in haar 'landbouwcompact' – moet Vlaanderen eens durven te kiezen voor autonome communicatie- en sensibilisatieinstrumenten. Dat is zeer terecht.

De consequentie van zo'n keuze is dat de bijdrage van de Boerenbond en andere belanghebbende landbouworganisaties in VILT overgenomen moet worden door de Vlaamse en/of andere overheden. Er bestaan, naar mijn mening, voldoende sectorgedragen bladen en websites die de belangen van hun leden of van een sector vertegenwoordigen. We hebben blijvende nood aan een volgens de regels van de journalistiek opgemaakt informatiekanaal dat op een onafhankelijke en neutrale manier informatie bij de geïnteresseerde lezer brengt. Het is nogal wies dat de overheid daarvoor de geschikte actor is, zoals bij de openbare omroep. VILT is een soort openbare omroep voor de land- en tuinbouw. Ik heb hoge waardering voor de integere, kwalitatieve en neutrale berichtgeving van VILT.

De dotatie van de Vlaamse overheid aan VILT bedraagt voor 2018 349.000 euro, die van de provincies 63.000 euro. De totale ontvangsten bedragen 571.000 euro. Er worden lidgelden van de sectoren ingeboekt voor 40.000 euro en lidgelden van kredietinstellingen voor 16.000 euro. Dat is geen geheim. Je vindt deze informatie op de website van VILT.

Minister, is de raad van bestuur samengesteld op basis van de financiële inbreng van de partners, wetende dat de landbouworganisaties en kredietinstellingen samen zo'n 10 procent van het nodige budget binnenbrengen? Zo niet, op welke basis?

Heeft de redactie een redactiestatuut zoals bij de VRT, de kranten van Mediahuis en vele andere? Dat heeft tot doel het scheppen van waarborgen ten behoeve van het journalistiek onafhankelijk opereren van commerciële, politieke, particuliere en groepsbelangen.

Hebben de landbouworganisaties en private partners zich akkoord verklaard met het redactiestatuut?

Is het bij het ontbreken van een redactiestatuut niet aangewezen dat de landbouworganisaties en private organisaties geen deel uitmaken van de raad van bestuur?

Heeft de raad van bestuur invloed op de inhoud van de publicaties, op welke manier?

Vindt u ook, zoals de voorzitter van de Boerenbond, dat "Ook daar zal de communicatie over land- en tuinbouw moeten worden bijgestuurd en zullen andere prioriteiten moeten worden gelegd". Welke andere prioriteiten moeten worden gelegd?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega, uw eerste vraag gaat over de samenstelling van de raad van bestuur. De samenstelling van de raad van bestuur is niet gebaseerd op de hoogte van de financiële inbreng. De raad van bestuur van VILT bestaat uit diverse partners die hen steunen. De Vlaamse overheid vaardigt vier vertegenwoordigers af: een vertegenwoordiger van het kabinet van de Vlaamse landbouwminister, een vertegenwoordiger van het Departement Landbouw en Visserij, een vertegenwoordiger van het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO) en een vertegenwoordiger van het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM).

Wat betreft uw vraag naar een redactiestatuut, kan ik meegeven dat VILT inderdaad een redactiestatuut heeft om de onafhankelijke werking van de redactie te garanderen. Dat schept voor hen dan ook het kader om in alle vrijheid en onafhankelijkheid informatie te verzamelen, te selecteren, te verwerken en te duiden, los van de visie of standpunten van leden van hun raad van bestuur. Dit redactiestatuut werd goedgekeurd tijdens de algemene vergadering in 2011.

Ik begrijp niet goed waarom u het aangewezen vindt dat de Vlaamse overheid de financiële inbreng van de landbouworganisaties en private partners overneemt. Mochten we dit doen, dan wordt VILT een volledige Vlaamse instelling en dan hoeft dit geen vzw meer te zijn. Op dat ogenblik kan de werking worden geïntegreerd in de werking van het departement.

Er is bij de start net heel bewust gekozen voor een publiek-private samenwerking om het draagvlak binnen de agrovoedingsketen te versterken. Aangezien diverse spelers uit die keten lid zijn, is dat volgens mij ook goed gelukt. Op die manier neemt VILT een unieke positie in het landbouwlandschap in.

De raad van bestuur komt drie keer per jaar samen. Hij oefent geen druk uit om de berichtgeving bij te sturen. De beheerders bepalen mee de strategische lijnen van VILT. Ook de doelstellingen van de organisatie en de vertaling ervan in concrete activiteiten worden voorgelegd aan de raad van bestuur vooraleer ze worden uitgevoerd, maar voor de inhoudelijke invulling van die activiteiten is de redactie uiteraard volledig zelf verantwoordelijk.

Het redactieteam meldt dat ze geen externe druk ervaren bij het kiezen van de onderwerpen. Sommige leden kunnen al eens ongelukkig zijn over de VILT-berichtgeving, die meestal steunt op verschillende bronnen of contacten. Dat valt niet uit te sluiten. Wanneer tijdens bestuursvergaderingen opmerkingen worden gegeven, worden deze bediscussieerd en nemen de voorzitter en directeur daarvan akte. Waar mogelijk en passend worden die dan meegenomen in de werking.

U stelde ook een vraag over de imagostudie. De imagostudie is niet de eerste, maar de vijfde op rij die georganiseerd is. Elke vijf jaar gebeurt er een onafhankelijk onderzoek naar hoe de Vlaming denkt over land- en tuinbouw. Na jaren van positieve evoluties in het imago van de sector, treedt er nu voor het eerst een soort stagnatie op. Vandaar wellicht de waarschuwende woorden van de voorzitter van een grote landbouworganisatie.

VILT heeft de resultaten van de imagostudie steeds gebruikt als toetssteen voor zijn werking. Dat zal nu niet anders zijn. Er staat daartegenover in het najaar een debat gepland met de diverse partners.

Het lijkt logisch dat volgende vragen tijdens het debat aan bod zullen komen. Welke lessen trekt de landbouwsector uit de studie? Hoe kan de sector meer proactief communiceren? Wie kan welke taak op zich nemen? Kunnen we meer bereiken door nog beter samen te werken? Moeten we anders of naar andere doelgroepen communiceren? Het is goed dat we even stilstaan bij de werking. We doen dit in de overheid voor onze eigen werking, dus waarom zouden we dit dan ook niet doen voor gesubsidieerde instellingen?

VILT is opgericht met als doel het imago van de landbouw bij de Vlaamse burgers te ondersteunen. De beperkte middelen die er zijn voor deze vzw moeten dan ook worden ingezet op de meest efficiënte en effectieve manier om specifiek dat doel te bereiken.

Overtuigden hoeven niet verder overtuigd te worden, maar ik denk dat er nog veel werk aan de winkel is om iedere burger en consument de correcte informatie te geven over de Vlaamse land- en tuinbouw. Dat is tot op vandaag nog steeds de taak van VILT. Maar aangezien alles altijd beter kan, moeten we ook hier kijken of we dit niet op een andere manier moeten doen. De maatschappij verandert. We kunnen bekijken hoe dit eventueel anders kan. Dit zal nog verder worden besproken.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Minister, dank u, dat is een antwoord op mijn bezorgdheid en mijn vragen. Ik ben blij te lezen dat er een redactiestatuut is. Dat kon ik niet opmaken uit de mini-research die ik heb gedaan. Ik vind het een heel cruciale kwestie. Dat is voor 90 procent een geruststelling voor mij. Laat dat duidelijk zijn.

In een blad, of, om het breder te zeggen, een informatiekanaal, is er altijd een delicaat evenwicht tussen de autonomie van een redactie en de invloed van een bestuur. In principe is er een mooie verdeling tussen de strategische lijnen, waarin de raad van bestuur natuurlijk wel een rol speelt – dat is overal zo – en het operationele, de berichtgeving, waarin die geen rol speelt. Uit het antwoord kan ik wel opmaken dat er absoluut voldoende autonomie is om hun werk goed te kunnen doen. Dat zijn twee positieve reacties daarop.

U stelt mij een vraag terug. U moet het niet integreren in het departement. De vzw-positie geeft misschien wel nog meer garantie op autonomie. Stel u voor dat het alleen een informatiekanaal zou zijn van één bepaalde minister. Dat zou redactioneel ook niet de meest correcte benadering zijn.

Voorzitter, ik heb nog één opmerking en één vraag. De opmerking is dat het bevorderen van het positieve imago van de landbouw niet alleen de verantwoordelijkheid kan zijn van VILT. Het is duidelijk een verantwoordelijkheid van veel spelers in de brede keten van de landbouw. Ik hoop dat die andere spelers mee hun verantwoordelijkheid opnemen.

Dan rest er nog die ene vraag. U hebt de vier vertegenwoordigers van de Vlaamse overheid in de raad van bestuur opgenoemd, maar kunt u ook iets meer zeggen over hoeveel bestuurders er in totaal zijn? Dan ken ik ook de verhouding tussen de inbreng van de vertegenwoordigers van de overheid en de anderen.

De voorzitter: De heer De Croo heeft het woord.

Herman De Croo (Open Vld): Ik heb de vraag van de heer Caron niet goed begrepen. Hij denkt: hoe meer geld er van de staat komt, hoe meer onafhankelijkheid. Dat was de ondertoon die ik meende te vinden. Ik ga daar niet mee akkoord, in de zin dat men dan bij de minister zal komen klagen, dat men de regeringscommissaris zou aansturen en dat men dan ergens in een 'Propaganda-Abteilung'-situatie zou terechtkomen. Dat doodt de credibiliteit van wat die organisatie aanbrengt.

Ten tweede vind ik dat we voor een veel ruimer probleem staan, in verband met de uitleg van wat de landbouw breed bekeken doet. Landbouwers maken slechts een klein percentage van de bevolking uit en worden – ten onrechte – door de massamedia heel gemakkelijk in een of andere hoek gezet. Ik vind het maar normaal dat een onafhankelijk, betrouwbaar orgaan dan zegt: 'Dit zijn de feiten, dat is de situatie.' Hoe meer uitleg wij geven aan de gevolgen van een incentive landbouw en veeteelt, hoe beter. De credibiliteit van een instelling is belangrijker. Voorzitter, de enige officiële krant die u tot nu toe in die zaak mag geloven, is het Belgisch Staatsblad. *(Gelach)*

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Mijnheer Caron, ik denk dat de voorzitter van de Boerenbond vereerd zal zijn dat u trouw het voorwoord leest dat zij in haar eigen ledenblad schrijft. Ze zal misschien iets minder opgetogen zijn over het feit dat uw lezing enige selectiviteit inhoudt. U weet immers heel goed dat VILT een dubbele opdracht heeft. De eerste opdracht is om landbouwers te informeren over de actualiteit enzovoort, en dat doen zij bijzonder goed, dat kunnen wij allemaal beamen. Ik denk dat iedereen in deze commissie geabonneerd is op de vrijwel dagelijkse nieuwsbrief van VILT en daar ook heel wat informatie uit kan halen. Het tweede deel van de opdracht bestaat uit het verzorgen van de communicatie naar de bredere bevolking, buiten de landbouwsector.

De vraag die hier is gesteld, is in welke mate VILT ook in dat tweede deel van zijn opdracht voldoende slaagt. Mijn vraag is dan ook, minister, hoeveel mensen geabonneerd zijn op die nieuwsbrief van VILT. Hebt u er ook zicht op hoeveel mensen van buiten de sector daarmee worden bereikt? Dat is immers een deel van de essentie. Wanneer we hier de link maken met het imago van de land- en tuinbouwsector, dan is het niet de bedoeling om de mensen uit de sector verder te informeren en te overtuigen maar vooral om mensen van buiten de sector te betrekken bij en te informeren over wat er binnen de sector gebeurt. En dat moet dan inderdaad gebeuren op een objectieve manier. Vandaar dat het redactiestatuut van die mensen dat ook garandeert. Ik herhaal dat zij bijzonder mooi werk leveren, maar de vraag is of het bereik voldoende is buiten de sector.

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Ik denk dat we het voorwoord van de Boerenbond ook het best voor rekening van de Boerenbond laten. Het leeuwendeel van de middelen van VILT komt van de Vlaamse overheid en het lijkt me dan ook heel belangrijk om de onafhankelijkheid van die redactie te garanderen. Minister, u gaf ook zelf al aan dat die neutraliteit gewaarborgd is.

Ik wil ook nog eens benadrukken dat er hard wordt gewerkt bij VILT. Het lijkt me opportuun om daar vandaag een pluim voor te geven. Het zijn geen evidente thema's om te brengen.

Jos De Meyer (CD&V): Collega's, tijdens de maand januari komt men doorgaans meer mensen tegen dan in de andere maanden van het jaar. Tijdens een toevallige ontmoeting met de voorzitter van de Boerenbond heb ik ook eventjes gepeild naar haar intenties. Ik heb daaruit drie zaken begrepen. De eerste is haar grote appreciatie voor VILT. Ten tweede staat ze sterk op de autonomie en de onafhankelijkheid van de redactieraad. Ten derde is haar zorg hoe we naast het echte landbouwpubliek een ruimer publiek kunnen bereiken. Dat zijn drie bezorgdheden die ik hier ook hoor bij de collega's.

Ik vind het persoonlijk belangrijk dat het middenveld wordt betrokken bij veel beleidsvoorbereidende maatregelen. Ik vind het ook heel zinvol dat ze zetelen in de raad van bestuur van VILT. Collega's, ik zou u willen oproepen om niet selectief te zijn bij uw al dan niet appreciatie van de betrokkenheid van het middenveld.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik hoor hier eigenlijk van iedereen ongeveer hetzelfde, namelijk appreciatie en ik denk dat we die appreciatie kunnen delen. Het is belangrijk dat er goed wordt geïnformeerd en dat er efficiënt wordt gewerkt. Ik denk dat iedereen de bezorgdheid deelt om een nog ruimer publiek te bereiken. Mijnheer Dochy, er bestaan cijfers over het aantal geabonneerden, maar ik heb die niet bij me. Ik zal die cijfers opvragen en ze u bezorgen.

Er zitten dertien mensen in de raad van bestuur. Uiteraard is bekend wie daarin zit en wat daar gebeurt. Die gegevens kunnen dus zeker worden bezorgd.

Ik denk dat er grote openheid is om eens out of the box te denken wat er nog extra zou kunnen gebeuren. Het is altijd goed om daar eens over te debatteren, dat was ook de bedoeling van VILT. Er was al gepland om dat binnen de raad van bestuur te doen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Ik sluit me aan bij iedereen die VILT vandaag een pluim geeft, ik wil mijn pluim daaraan toevoegen. Het is een fantastische bron van informatie voor ons allemaal, voor landbouwers en voor iedereen die in die hele keten actief is.

Mijnheer Dochy, ik deel uw terechte bezorgdheid en de bezorgdheid die ook anderen hier hebben geuit dat er misschien ook een opdracht zou kunnen zijn voor VILT ten aanzien van de bredere bevolking. Dat kan echter niet met een nieuwsbrief zoals die van vandaag, want die is eerder sectorgericht en gaat diep in op een aantal technische problemen. Dat is logisch, en dat moet ook, maar als men dan toch intern samenzit voor een debat, moet er misschien eens strategisch worden nagedacht over de toekomst van VILT. Men kan eens nadenken over een complementaire, wekelijkse nieuwsbrief die een breder opzet heeft en die bredere lagen van de bevolking probeert te bereiken en die wel degelijk imagobepalend is voor een sector. Ik kan die gedachte alleen onderschrijven, maar ik denk niet dat het bestaande instrument dat kan.

Tot slot heb ik er geen probleem mee dat het middenveld vertegenwoordigd is in de raad van bestuur, ik ben alleen ongerust dat er een soort beïnvloeding zou kunnen zijn die balansen scheeftrekt, u begrijpt me heel goed. Het redactie-instrument is daar een heel belangrijk instrument voor en ik heb vandaag vertrouwen dat dit ook zo zal blijven.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over bijkomend onderzoek naar de link tussen gezondheid en veehouderij – 784 (2017-2018)

VRAAG OM UITLEG van Bart Dochy aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de luchtkwaliteit in de omgeving van intensieve veehouderijen – 825 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): In mei debatteerden we al over de link tussen volksgezondheid en grootschalige intensieve veeteelt. Aanleiding was een grootschalig onderzoek dat een zijsprong maakte naar West-Vlaanderen en dat onlangs het onderwerp vormde van een studievoormiddag in Brugge. De heer Dochy en ikzelf waren daar aanwezig. Vandaar ook onze vraag om uitleg. Logischerwijze hadden wij dezelfde aanleiding voor onze vraag.

Ondertussen leverde het Nederlandse Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu een bijkomende studie af, getiteld 'Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (aanvullende studies)'. Deze bijkomende studie bevestigt op statistische wijze – met alle problemen die statistiek in zich draagt – de bevindingen uit de oorspronkelijke studie: er is een significant groter risico op het oplopen van een longinfectie wanneer men dichterbij een kippen- of geitenbedrijf woont. Chronische longpatiënten moeten er ook vaker naar hun 'puffers' grijpen.

Ter verklaring van dit fenomeen werd de samenstelling van het fijn stof in de directe omgeving van de stallen onderzocht. Fijn stof op zich is namelijk geen eenduidig begrip. Uit de metingen blijkt dat naarmate men dichterbij de stallen meet, het aandeel endotoxinen in het fijn stof toeneemt. Endotoxinen zijn kleine onderdelen van micro-organismen die luchtwegenirritatie en ontstekingsreacties kunnen veroorzaken. Ik begeef mij op glad ijs, want ik ben absoluut geen medicus, maar ik kan wel citeren uit de studie. Afhankelijk van bepaalde parameters, zoals tijd en temperatuur, kunnen deze endotoxinen actieve bacteriële ziektemakers blijven, hetgeen tot zoönosen kan leiden.

Veehouderijsectoren met de hoogste uitstoot van fijn stof, zoals pluimvee- en varkenshouderij, dragen duidelijk bij tot de concentratie van endotoxinen in de leefomgeving. Maar opvallend is dat ook sectoren van de veehouderij die niet bekendstaan om een hoge uitstoot van stoffen, toch substantieel daartoe lijken bij te dragen.

Minister, hebt u kennis genomen van dit bijkomende onderzoek en wat besluit u eruit?

Volstaan de regulier opgelegde emissiereducerende maatregelen bij stallen, zoals luchtwassers, om ook de uitstoot van endotoxinen tegen te gaan, of zijn hiervoor verfijndere technische ingrepen nodig?

Acht u het nuttig dat de veehouders en hun personeel beter geïnformeerd worden over de mogelijke medische gevolgen van langdurige blootstelling aan endotoxinen?

In hoeverre noopt deze bijkomende wetenschappelijke informatie ons tot een preventievere aanpak met het versterken van het voorzorgsprincipe in het vergunningenbeleid voor grootschalige veehouderij, zowel naar densiteit van de veehouderij als naar nabijheid tot bewoning?

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Minister, ik verwijs inderdaad ook naar die studiedag van 15 januari 2017 in het provinciehuis Boeverbos. Er werd een studie voorgesteld, uitgevoerd in opdracht van de provincie West-Vlaanderen en getiteld 'Analyse van de problematiek op basis van literatuurstudie betreffende intensieve veeteelt en de gezondheid voor de omwonenden'. Die studie werd gemaakt door het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) en is een samenvatting van wat wetenschappelijke tijdschriften en studies met betrekking tot die problematiek al hebben weergegeven.

De studie analyseert de risico's verbonden aan gereguleerde stallemissies, zoals ammoniak, fijn stof en geur, maar ook van de niet-gereguleerde emissies, zoals endotoxines en bacteriën, en de problematiek van antibiotica-resistentie, virussen, parasieten en azolenresistente schimmels.

Mijnheer Caron, ik wil wel nog even ingaan op die endotoxines. Ik lees in die studie – en dat is heel eigenaardig: "Naast de negatieve effecten zou de blootstelling aan endotoxines via inhalatie ook positieve effecten op de gezondheid hebben. Uit recent onderzoek blijkt bijvoorbeeld dat blootstelling op jonge leeftijd aan boerderijstof bescherming biedt tegen astma en allergieën. Endotoxines zouden hierbij een belangrijke rol spelen." Dat geeft nog maar eens aan dat er nog vragen zijn en dat verder onderzoek minstens aan de orde zou moeten zijn.

Op basis van het literatuuronderzoek in zijn geheel kan geconcludeerd worden dat een groot aandeel van de onderzochte potentiële gezondheidsrisico's niet aanwezig is en/of niet specifiek is voor omwonenden van veehouderijen. Het mogelijk negatieve effect van fijn stof gecombineerd met ammoniak op de menselijke gezondheid dient volgens de onderzoekers van het ILVO verder onderzocht te worden.

Tijdens de toelichting waren verschillende vertegenwoordigers van tegen de komst van specifieke veehouderijen opgerichte actiegroepen aanwezig. Het is duidelijk dat onwetendheid ongerustheid met zich meebrengt. Het is eveneens duidelijk dat vandaag niet alle parameters geïdentificeerd zijn om een volledig correcte inschatting te kunnen maken. Bovendien zet de evolutie in de staltechnieken zich verder door waardoor emissies steeds beter onder controle kunnen worden gebracht, terwijl veehouders vragende partij zijn voor rechtszekerheid bij vergunningsaanvragen. Ze willen, voorafgaandelijk aan de vergunningsaanvraag, de normen en de regels kennen.

De voorstelling van de studie in het provinciehuis heeft in elk geval bijgedragen tot een open communicatiesfeer en tot een verduidelijking van de beschikbare wetenschappelijke rapporten over deze problematiek. Het werk is duidelijk nog niet af.

Minister, bent u bereid om verdergaand onderzoek in deze problematiek te ondersteunen?

Ziet u mogelijkheden om de bekommernissen van de omwonenden te verzoenen met de rechtszekerheid van de veehouders?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, bedankt voor de vragen. Uiteraard hebben wij kennisgenomen van het onderzoek van het ILVO. Het ILVO heeft een literatuurstudie gemaakt. Het heeft enerzijds het Nederlandse onderzoek bekeken waarover vorig jaar al breed werd gecommuniceerd en dat we hier in deze commissie al hebben besproken, en anderzijds ook andere beschikbare wetenschappelijke bronnen.

De literatuurstudie omvat de onderzoeksresultaten die van belang zijn om de risico's op een correcte manier te kunnen inschatten. Dit draagt bij aan de objectivering van de maatschappelijke discussie over de relatie tussen veehouderij en volksgezondheid. Het ILVO concludeert dat op basis van deze gegevens geen causaal verband kan worden gelegd tussen een verhoogd voorkomen van longontstekingen en de aanwezigheid van pluimvee- en geitenhouderijen in de omgeving. Het is evenzeer onmogelijk om conclusies te trekken over het effect van endotoxinebevattende stoffracties op omwonenden. Daarvoor is bijkomend onderzoek nodig is.

U weet dat zowel Volksgezondheid als Dierengezondheid onder federale bevoegdheid valt en dat het onderzoek waarover we het hier hebben gecoördineerd wordt op het federale niveau. Wat betreft de infectieziekten en epidemiologie gebeurt het onderzoek door het federale Centrum voor Onderzoek in Diergeneeskunde en Agrochemie (CODA). Wat betreft de humaangerelateerde consequenties zijn de federale Wetenschappelijke Instelling Volksgezondheid en het Instituut Louis Pasteur bevoegd. Op beleidsniveau worden deze volks- en dierengezondheidsdossiers opgevolgd door het Federaal Voedselagentschap (FAVV) en door de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, onder voogdij van ministers De Block en Ducarme.

Wat betreft de luchtwassers is het zo dat de eerste generatie toestellen destijds ontwikkeld werd met het oog op ammoniakemissiereductie. Maar de technologie staat niet stil en de huidige installaties zorgen daarnaast ook voor belangrijke reducties van fijn stof en geuremissies. Over het reduceren van endotoxines door luchtwassers is nog te weinig informatie beschikbaar. Er is echter wel al onderzoek waarin meer dan 90 procent reductie van endotoxines is gemeten door gebruik van een wasser. Het potentieel lijkt er dus te zijn, maar dat zal nog verder bevestigd moeten worden.

Veehouders zelf worden inderdaad blootgesteld aan hogere concentraties endotoxinen dan de omwonenden. Arbeidsveiligheid op land- en tuinbouwbedrijven staat al geruime tijd op de agenda van sensibiliserings- en informatiecampagnes. De voorbije jaren is via diverse kanalen zoals filmpjes, studiedagen, demonstratieprojecten, aandacht besteed aan dit thema. Ook via Prevent Agri wordt er naast preventie voor arbeidsongevallen volop ingezet op veiligheid en gezondheid van de werknemers en bedrijfsleiders. Bij nieuwe wetenschappelijke bevindingen zullen er ook aanbevelingen naar werknemers en bedrijfsleiders geformuleerd en gecommuniceerd worden.

Wat betreft het Vlaams omgevingsvergunningenbeleid, is het zo dat als de overheid een omgevingsvergunning voor de exploitatie van een veehouderij levert, de algemene en sectorale VLAREM-voorwaarden van kracht zijn. Daarnaast kan de overheid ook bijzondere voorwaarden in de vergunning opnemen wanneer de VLAREM-voorwaarden niet volstaan. Mits het naleven van deze voorwaarden wordt de veehouderij geacht de impact op het leefmilieu en de hinder voor de omgeving tot een aanvaardbaar niveau te beperken. Op die manier komt de huidige wetgeving tegemoet aan zowel de omwonenden alsook de rechtszekerheid voor de ondernemer in kwestie.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Ik heb begrepen uit de studiedag in het Boeverbos dat er een werkgroep wordt gevormd om enkele van die thema's verder te onderzoeken. Ik hoor dat ook in uw antwoord. Ik wil niet vooruitlopen op wetenschappelijke conclusies, die inderdaad, zoals de heer Dochy zegt, zouden aangeven dat sommige vormen van blootstelling een soort resistentie in het lichaam zouden veroorzaken. Dat effect kan je ook krijgen. Ik wil de noodklok niet luiden over iets waarvoor nog geen wetenschappelijke basis voorhanden is. Deze bezorgdheid moeten we allemaal meenemen. Het is ook goed dat er in de sector van de veehouderij aan preventie wordt gedaan en dat er verder onderzoek komt.

Nog één element wil ik aanhalen: de luchtwassers die op het vlak van fijn stof en mogelijk ook voor de geurhinder een rol kunnen spelen. Er is een discussie ontstaan over kippenstallen en luchtwassers, omdat dit technisch moeilijker ligt dan voor varkensstallen. Toch is het blijkbaar haalbaar om een aantal van die problemen op te lossen. Hopelijk kan de technologie ons helpen om in dat verband iets te doen. Er is namelijk een explosieve groei van kippenhouderijen en dus ook van het aantal dieren. Ik wil de discussie van de omgevingsvergunning niet heropenen. Het speelt wel dat er een sterke groei is. De vraag hoe we preventief kunnen optreden is dus een aandachtspunt.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord en ik begrijp dat sommige bevoegdheden op het federale niveau zitten, bijvoorbeeld wat het onderzoek betreft. Dan is mijn vraag: is er enige coördinatie mogelijk? Het is zeer belangrijk om daar goed over te communiceren. Het belang van de veehouder loopt gelijk met het belang van de omwonenden. De veehouder zelf zit in de stal, waar de lucht de luchtwasser nog niet gepasseerd is. Daar moet ook wel aandacht voor zijn. Cruciaal is dat de juiste informatie, gebaseerd op correcte wetenschappelijke gegevens, verstrekt wordt. Die informatie verspreiden kan een taak voor VILT zijn, zodat er enkel bezorgdheid is wanneer er echt problemen kunnen ontstaan.

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Dit is een belangrijk thema en de bezorgdheid daarover moeten we continu monitoren. We hebben het debat hierover in mei gevoerd en het is opportuun om het opnieuw te doen. Het is een verhaal met veel nuances. De internationale wetenschappelijke literatuur verschaft geen eenduidige inzichten. Het zou zeer onverstandig zijn om ons te verliezen in een paniecreactie. Het is van cruciaal belang om het debat te voeren op basis van correcte gegevens.

Het is natuurlijk ook niet juist om de landbouwsector te gaan vrijpleiten op basis van reeds gedane inspanningen. Ik ben ervan overtuigd dat de sector zelf daar niet beter van wordt. Er is veel gebeurd, er zijn enorme inspanningen gebeurd, maar de realiteit is dat bijkomende inspanningen nodig zijn, zowel voor de omgeving als voor de landbouwers zelf, natuurlijk. De toekomst van onze land- en tuinbouw ligt in innovatie, ligt in duurzaamheid. Ik denk dat we dus permanent moeten inzetten op bijkomend onderzoek om die correcte cijfergegevens te kunnen verkrijgen.

De voorzitter: De heer De Croo heeft het woord.

Herman De Croo (Open Vld): Voorzitter, daarstraks hebben we het Vlaams Infocentrum Land- en Tuinbouw (VILT) geciteerd. Op 28 april 2017 schreef het VILT in verband met het rapport van de West-Vlaamse Milieufederatie: "WMF wil 'sereen debat' over veehouderij en gezondheid". Dat is belangrijk. We zullen die balans altijd voor ogen moeten houden. Er is de intensieve veekwekerij, in het

bijzonder in West-Vlaanderen, en er is onze bevolkingsdichtheid. Dat zal ons altijd uitdagen om de beste oplossingen te blijven vinden.

Het is ook een winnende kaart. Men moet ook niet pessimistisch zijn. In Vlaanderen zijn we technologisch vooruitstrevend wat een aantal zaken betreft. We hebben dat uit noodzaak moeten doen. Dit kan op dezelfde wijze worden benaderd. We hebben ook het probleem gekend van de resistentie voor antibiotica, veel ruimer en met een aantal oplossingen. We hebben daarin vooruitgang geboekt. We stellen dat vast. Het wordt zelfs een argument ter promotie in sommige landen, ook bij ons. Minister, waarom zouden we niet nadenken over de impact van de ggo-technologie om bepaalde gevolgen te monitoren van de intensieve vee-keukerij die volgens sommigen bedreigend zijn en die men volgens anderen in het oog moet houden? Men kan niet in één adem zeggen dat men die technologie niet wil toepassen en dat men de bestrijding wenst van eventuele vermeende of potentiële gevolgen van intensieve veekeukerij. De twee kunnen worden gecombineerd en kunnen een uitdaging zijn voor vooruitgang in onze contreien.

Jos De Meyer (CD&V): Collega's, aanvullend bij de eerste woorden van het betoog van collega De Croo en om tegelijkertijd in de sfeer te blijven van de eerste vraag, over het VILT, zou ik alleen nog willen aanstippen dat over deze problematiek op 16 januari nog een heel interessant en aan te bevelen VILT-artikel is verschenen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: U ziet dat uw verzoek al meteen is ingewilligd door het VILT. Ik denk dat dat nog eens bewijst hoe zij toch met actuele thema's bezig zijn en anticiperen. Leden roepen op tot een verder goed en objectief communiceren en het goed opvolgen van de zaken. Dat lijkt me volledig correct. Dat moet op de bevoegde niveaus. We hebben uiteraard het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO), dat op dat vlak ook voor een stukje coördineert met betrekking tot de kennis die er is en de vooruitgang en zaken die federaal gebeuren. Zij houden alles goed bij. Ik denk dat die communicatie daar bijzonder correct is. Die communicatie moet natuurlijk aan beide kanten correct zijn. Ik maakte me wel wat zorgen toen vorig jaar in mei nogal eenzijdig bepaalde berichten de wereld werden ingestuurd, die nu eigenlijk al voor een stukje worden genuanceerd. Ik denk dus dat we hier in het parlement ook de moed moeten hebben om aan beide kanten op te roepen tot correcte, serene en juiste informatie. Het is immers natuurlijk altijd heel fijn om paniekerig te doen en mensen bang te maken, maar het kan niet de bedoeling zijn om mensen onnodig bang te maken. Laat ons goed, correct, objectief communiceren. Daarvoor is onderzoek inderdaad heel belangrijk. Het is dan ook goed dat in West-Vlaanderen dat initiatief is genomen, dat het ILVO daar ook aan heeft meegewerkt. Vanuit de bevoegdheden die we hebben, vanuit onze diensten, vanuit de instanties die we hebben, zullen we daar uiteraard zo veel mogelijk toe bijdragen.

Dat is vanuit het oogpunt van de landbouw. Ik ben als minister natuurlijk ook bevoegd voor het leefmilieu, en ook van daaruit blijven we dat natuurlijk ook goed opvolgen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Dank u wel. Ik ben blij dat er opvolging gebeurt, dat het ILVO is betrokken, dat er onderzoek kan gebeuren. Ik denk dat het bewustzijn ook steeds meer groeit dat gezondheid en duurzaamheid ook voor de landbouw troeven kunnen zijn. Om het even te koppelen aan de eerste vraag van vandaag, ook voor het imago van de landbouw is dat zeer belangrijk.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Ik ben blij te horen dat het ILVO daar inderdaad een belangrijke rol in speelt en wil blijven spelen, in elk geval inzake de coördinatie van gegevens die beschikbaar zijn omtrent deze problematiek, maar graag ook qua aansturing vanuit die hoek van eventueel bijkomend onderzoek dat nodig zou zijn.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Dochy aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de uitbetaling van Vlaamse betalingsrechten – 849 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Minister, de uitbetaling van wat men Vlaamse betalingsrechten noemt en wat eigenlijk Europese premies zijn, gebeurt in Vlaanderen in verschillende delen op verschillende momenten. Zo werd bijvoorbeeld de basisbetaling voor 70 procent uitbetaald op 30 oktober, voor 20 procent eind december en voor 10 procent in het voorjaar van 2018. De uitbetaling van de premie voor de jonge boeren volgt hetzelfde schema. De zoogkoeienpremie wordt voor 70 procent uitbetaald eind november, voor 20 procent eind december en voor 10 procent in het voorjaar van 2018. De vergroeningspremie voor 2017 wordt aan landbouwers in één keer voor honderd procent uitbetaald in het voorjaar, in maart 2018.

Het is natuurlijk belangrijk dat de landbouwers de premies waarop ze recht hebben zo snel mogelijk uitbetaald krijgen. Het recht wordt vanzelfsprekend pas geopend nadat de prestaties werden geleverd door de landbouwer, maar de middelen zijn per jaar begroot en beschikbaar. Het schema van de uitbetaling oogt in elk geval nogal complex.

Minister, bestaat er een mogelijkheid om de uitbetaling vooruit te schuiven, om bijvoorbeeld in één keer zo snel mogelijk in het productiejaar uit te betalen? Op welke manier wordt in de uitbetaling van de premies voorzien voor het teeltjaar 2018? Is het de bedoeling om opnieuw datzelfde schema te volgen? Zijn er lidstaten in de Europese Unie waar sneller wordt uitbetaald dan hier in Vlaanderen? Zijn er mogelijkheden binnen de verordening ter zake?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, voor de betalingen in het licht van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) zijn Europese afspraken gemaakt. De bindende voorschriften worden in verordeningen geharmoniseerd. In die verordeningen is bepaald dat de landbouwers de betalingen waarop ze recht hebben, moeten ontvangen tussen 1 december en 30 juni van het daaropvolgende jaar. De lidstaten hebben de mogelijkheid vanaf 16 oktober een voorschot te betalen.

Om de betalingskalender op te stellen, zijn twee zaken determinerend, namelijk de administratieve verwerking van de ingediende aanvragen en de controles op de naleving van de premievoorwaarden. Met betrekking tot beide zaken scoren we in Vlaanderen goed tot zeer goed.

Ik heb er, in samenspraak met alle landbouworganisaties, voor geopteerd de uiterste indieningsdatum voor de betalingsaanvragen op 21 april vast te leggen. We zouden ook een latere datum kunnen kiezen. In de meeste landen is het 15 mei. Hoe later de aanvragen worden ingediend, hoe later ze echter in behandeling kunnen worden genomen en hoe later er kan worden betaald. Dat spreekt voor zich.

Bovendien onderscheiden we ons omdat sinds 2015 100 procent van de aanvragen elektronisch wordt ingediend. In het begin was dat niet zo evident. Niet alle 22.000 landbouwers zijn natuurlijk even onderlegd in het gebruik van de computer. De landbouwadministratie van de Vlaamse overheid is op dit vlak een pionier. Ondertussen twijfelt dan ook niemand nog aan de vele voordelen. De elektronische dossiers omvatten weinig of geen onvolkomenheden of vergissingen. Hierdoor is dit een win-winsituatie voor de sector en voor onze diensten. Wie op een formulier iets handmatig vergeet in te vullen, moet zijn aanvraag misschien opnieuw indienen. Vergissingen kunnen misschien niet zo maar worden rechtgezet.

Ook op het vlak van de controles zitten we goed in Vlaanderen. We hebben een lage error rate. Dat is het percentage non-conformiteiten dat wordt vastgesteld. Daarenboven heeft de Europese Unie ons administratief beheers- en controle-systeem als bijzonder performant beoordeeld. Op die manier belooft de EU de lidstaten die in performante en betrouwbare IT-systemen investeren. Het laat ons toe administratieve kruiscontroles uit te voeren.

In Vlaanderen gebruiken we dit IT-systeem trouwens niet enkel voor de doeleinden die aan het GLB zijn verbonden, maar ook voor het Mestdecreet. De performante dossierverwerking en de controles hebben ervoor gezorgd dat we er deze legislatuur telkens in zijn geslaagd in oktober een voorschot en in december een tweede tranche te betalen. Samen zijn deze betalingen goed voor 90 procent van het totaalbedrag.

Voor de landbouwers is het vooral van belang dat voor Kerstmis wordt betaald. Tussen Kerstmis en Nieuwjaar moeten ze immers veel facturen betalen. Ik denk dan aan de pachten, de loonwerfacturen, de aflossingen van leningen en dergelijke. De GLB-steun zorgt ervoor dat ze voldoende liquide middelen hebben om aan die verplichtingen te voldoen. Het resterende saldo, 10 procent van het totaalbedrag, volgt in maart van het jaar nadien.

Voor dit jaar hebben we dezelfde betalingskalender opgesteld. Ik heb geen exhaustieve benchmark van alle betalingskalenders in de 28 lidstaten, maar uit onze internationale contacten en uit artikels in de landbouwpers blijkt dat we tot de snelste betalers behoren. We onderscheiden ons dus ook omdat we de individuele dossiers allemaal tegelijkertijd betalen. In anderen landen, bijvoorbeeld, wordt elke maand een bepaald percentage van de landbouwers betaald. Ik ben daar zelf geen voorstander van. Er kunnen immers discussies ontstaan als een landbouwer merkt dat hij nog niets heeft ontvangen en dat een dorpsgenoot wel al een betaling heeft ontvangen. Volgens mij is onze Vlaamse werkwijze, waarbij we jaarlijks proberen voor 25 december iedereen tegelijkertijd 90 procent te geven, een goed systeem.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Minister, wat het gebruik van het e-loket betreft, ben ik een beetje een ervaringsdeskundige. De evolutie is positief. De werksnelheid en de gebruiksvriendelijkheid zijn de voorbije jaren toegenomen. Vroeger waren daar af en toe problemen mee. Het loopt goed.

Het stelt me gerust dat de betalingskalender toelaat zo snel mogelijk uit te betalen. Het zou natuurlijk ideaal zijn het volledig bedrag tijdens het productiejaar uit te betalen. Ik heb er echter begrip voor dat u aan een aantal regels bent onderworpen. Ik ben tevens blij te horen dat Vlaanderen blijkbaar een voorbeeld is en tot de snelste betalers van alle regio's en landen van de EU behoort.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Sabine Vermeulen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het verbod op pulskorvisserij – 850 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

De voorzitter: Mevrouw Vermeulen heeft het woord.

Sabine Vermeulen (N-VA): Voorzitter, op 6 januari 2018 heeft het Europees Parlement beslist dat er een volledig verbod moet komen op het vissen met de pulskortechniek. Daarmee volgt het Europees Parlement niet het advies van de Commissie visserij van het Europees Parlement. De visserijsector reageert verdeeld.

De pulskortechniek is geen algemeen aanvaarde techniek in de Europese wateren, maar mocht bij wijze van experiment toch worden toegepast. De Nederlandse vissers hebben gretig gebruikgemaakt van deze mogelijkheid. Momenteel zijn ruim tachtig vaartuigen met een pulskor uitgerust. In Vlaanderen zijn slechts twee vaartuigen met een pulskor uitgerust, om op garnalen te vissen.

Volgens sommige experts is het een veel milieuvriendelijkere methode. Anderen pleiten voor een verbod, omdat, volgens hen, de nieuwe techniek zo efficiënt is dat het visbestand dalende is.

Het resultaat van de stemming in het parlement betekent nu niet dat er onmiddellijk een einde komt aan de pulskorvisserij. Nu volgt een tripartiet overleg tussen de Europese Commissie, de Europese Raad en het Europees Parlement om uiteindelijk tot een akkoord te komen rond een nieuwe Europese verordening inzake technische maatregelen.

De minister van Nederland blijft volledig achter haar pulskorvissers staan. Zij zegt letterlijk dat ze 1-0 achter staan maar dat er nog niets verloren is.

Minister, welk standpunt zal Vlaanderen in het tripartiet overleg aanhouden?

In Vlaanderen wordt de techniek amper gebruikt, tenzij door een tweetal schepen voor het ophalen van garnalen. Wat zou een verbod voor hen betekenen?

Wat betekent het verbod voor verder wetenschappelijk onderzoek van het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO) en de experimentele fase waarin de techniek zich bevindt?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega, het is een thema dat u al lang en goed opvolgt.

De trilogie worden gehouden tussen de Europese Commissie, het Europees Parlement en de Europese Raad. Deze laatste is vertegenwoordigd door zijn voorzitter. Op dit ogenblik is dat Bulgarije, België, en dus ook Vlaanderen, is hier niet rechtstreeks bij betrokken, maar heeft natuurlijk een actieve inbreng bij het bepalen van het standpunt van de Raad.

Voor Vlaanderen is het belangrijk dat er verder kan worden geëxperimenteerd met deze pulstechnologie op voorwaarde dat er naast verder onderzoek naar de mogelijkheden voor selectiviteit in het kader van de aanlandingsplicht, ook gewerkt wordt rond de eventuele effecten op de bestanden en op het bodemleven en dat dit niet leidt tot ongelijkheid tussen onze vloot en een vloot met de puls.

We wensen zeker ook de langetermijneffecten te kennen vooraleer deze techniek op commerciële schaal wordt toegepast zodat, indien nodig, passende randvoorwaarden kunnen worden opgelegd.

Daarnaast is het voor Vlaanderen van belang dat deze technologie niet enkel in de Noordzee, maar ook in de westelijke wateren kan worden gebruikt. Ik wil hier toch nog eens benadrukken dat de standpunten van het parlement, de Commissie en de Raad nog verder onderhandeld moeten worden en dat deze dan omgezet worden in een finaal goedgekeurde tekst.

Collega Vermeulen, u vroeg ook naar de impact op de twee schepen met een vergunning voor garnaalpuls. Wel deze twee Vlaamse garnaalvaartuigen hebben een pulsvergunning voor de Zuidelijke Noordzee maar maken ook deel uit van een wetenschappelijk onderzoeksproject van ILVO. De amendementen laten volgens ons wel een opening voor onderzoek voor innovatief vistuig met bijhorende proefprojecten om ongewenste vangsten te vermijden.

En daarmee komen we ook aan uw derde vraag, naar de impact van het verbod voor verder wetenschappelijk onderzoek. Bij absoluut verbod van de puls situeren de belangrijkste gevolgen zich op het vlak van onderzoek naar het potentieel van deze techniek voor de Vlaamse visserij. De pulskor biedt namelijk een antwoord op de drie belangrijkste problemen van onze visserijsector: hoog brandstofverbruik, hoge teruggooi en aanlandplicht en intense bodemberoering. Bij een verbod van de pulstechniek zullen hier andere oplossingen voor moeten worden gezocht. Dit is het meest acuut wat betreft teruggooi en de invoering van de aanlandplicht.

Het net gestarte project Combituig van het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij zoekt hier een oplossing voor met de traditionele boomkor, maar het potentieel is kleiner dan met de pulskor. Wat bodemberoering betreft heeft de traditionele boomkor een probleem waar het onderzoek nog geen alternatieven biedt. De kans is groot dat onze visserij binnen afzienbare tijd zal worden geconfronteerd met verdere beperkingen wat toegang tot visgronden betreft, namelijk op die bodems die gevoelig zijn voor verstoring. Onze visserij is vooral actief op stenige bodems die bij uitstek geklasseerd worden als gevoelig. De pulskor biedt hier mogelijkheden, wat trouwens via onderzoek ondertussen is aangetoond.

Wat brandstofverbruik betreft, heeft onze sector al heel wat inspanningen gedaan. De pulskor biedt hier nog potentieel, maar zeker niet in de mate als het geval was voor de Nederlandse visserij.

ILVO heeft ook al enkele jaren onderzoek lopen naar een alternatieve toepassing van de pulstechniek. Hierbij wordt de puls niet gebruikt in de netopening om vis te vangen maar dieper in het net om teruggooisoorten te stimuleren om te ontsnappen. Deze techniek is vooral bruikbaar in het kader van de aanlandplicht maar zit nog in het experimentele stadium.

Er kunnen ook gevolgen zijn voor drie Vlaamse bedrijven die pulskoronderdelen ontwerpen en produceren en die in de pulstechniek hebben geïnvesteerd. Op de lange termijn was het de bedoeling om de pulskortechniek te exporteren naar derde landen, want teruggooi, bodemberoering en brandstofverbruik zijn wereldwijde problemen. Dit potentieel zou misschien kunnen wegvallen omdat de Nederlandse commerciële boomkorvloot, indien de amendementen bij de trilogen aangenomen zouden worden, allicht een nieuw assessment moet ondergaan, waardoor er wellicht enige stagnatie in de uitbreiding zal zijn. Voor de Belgische vloot maakt dit minder uit.

Als algemene conclusie moet worden gesteld dat het dus nog te vroeg is om definitieve uitspraken te doen aangezien dit nog geen beslist beleid is maar dat we dit van nabij goed moeten opvolgen zodat we het kind niet met het badwater weggooien.

De voorzitter: Mevrouw Vermeulen heeft het woord.

Sabine Vermeulen (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik volg u in de stelling dat we het kind niet met het badwater mogen weggooien. Een van de redenen waarom de polemiek zo groot is, is dat er in de discussie geen onderscheid wordt gemaakt tussen de techniek op zich en de wijze waarop de techniek wordt uitgevoerd. De wijze waarop de techniek wordt ingezet, roept heel wat vragen op. De techniek is inderdaad efficiënt op visgronden die moeilijker toegankelijk zijn en die dus moeilijker bevisbaar zijn. ILVO onderzoekt of de teloorgang van de visbestanden te wijten zou zijn aan de pulskor. Ik ben zeer benieuwd naar de resultaten. Als er een verband zou zijn tussen de pulskor-techniek en de teloorgang van de visbestanden, dan moet er dringend een kader worden uitgewerkt over de inzet van de techniek. Maar, zoals u zelf ook zegt, heeft de techniek ook verschillende voordelen op vlak van bodemberoering, brandstofverbruik en selectiviteit.

En daarin volg ik dan wél de Nederlanders. Zij zeggen bijvoorbeeld zelf dat een verbod geen domper mag zijn op de innovatieve krachten van de techniek. Dat zegt u zelf ook. Maar we kunnen ons inderdaad zeer grote vragen stellen bij de inzet die de Nederlanders hebben gebruikt.

De voorzitter: De heer Vandenberghe heeft het woord.

Steve Vandenberghe (sp.a): Ik wil heel kort aansluiten. Ik heb eerder ook een vraag gesteld over dit onderwerp. Mevrouw Vermeulen en ik zitten op bepaalde vlakken op dezelfde lijn. Ik ben heel blij met het duidelijke antwoord en de insteken.

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Minister, het antwoord dat u hebt gegeven, is belangrijk. We hebben in deze commissie al vaak gesproken over deze techniek. Globaal zaten we met de commissie altijd op dezelfde lijn wat betreft duurzame visserij en de techniek die daarin ten goede wordt gebruikt.

De evolutie die we nu hebben gezien in het Europees Parlement, is natuurlijk een jammerlijk gegeven, mede door het royaal bedienen van onze Nederlandse vrienden van de techniek onder de noemer 'experimenteren'. Het gaat dan natuurlijk eigenlijk niet meer over experimenteren, maar over het volop inzetten op die techniek. Dat hebben we in Vlaanderen niet gedaan.

U hebt gesteld wat de impact kan zijn voor de toepassing, en ook de impact voor het onderzoek. Maar laat ons toch stellen dat we die techniek, of althans het onderzoek ernaar, niet zomaar mogen opgeven. Onze fractie is zeker vragende partij om daarop te blijven inzetten, vooral ook om te kijken wat de positieve effecten inzake duurzaamheid zouden kunnen zijn.

Minister, ik heb een bijkomende vraag. Zou u, met het oog op het beleid inzake hervormde visserij, ook na 2020, kunnen vragen of er maatregelen worden genomen tegen lidstaten die de visbestanden overbevissen en er zo voor zorgen dat die worden teruggedrongen? De Nederlandse minister laat het niet zomaar los. Er moeten maatregelen worden genomen. Het kan niet zijn dat de goede leerlingen van de klas gestraft worden door hen die het niet zo goed menen.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Deze techniek is natuurlijk wel opportuun voor een aantal specifieke vissoorten. In de communicatie die ik erover lees, lijkt het mij vooral een discussie en een dispuut tussen België en Nederland, ook met betrekking tot eventuele concurrentievervalsing. Minister, zijn er ook andere lidstaten die daar

heel uitdrukkelijk belangen in zien of die zich ook in die discussie mengen? In wat ik erover lees, heb ik de indruk dat het zich focust op wat er tussen België en Nederland gebeurt.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, ik denk dat iedereen het eens is met wat ik zei, ook in verband met de manier waarop we het bekijken, dat we vinden dat er ook nog moet worden geëxperimenteerd en onderzocht.

Mijnheer Vanderjeugd, wat de overbevissing betreft, zijn de totaal toegestane vangsten (TAC's) en quota bepalend. De visdruk door de pulskor moet nog verder worden onderzocht. Dat maakt de basis uit van de lopende discussies. Wij vinden dat het verder moet worden bekeken en onderzocht.

Mijnheer Dochy, u vraagt naar de standpunten. Het is vooral zo dat Frankrijk richting Nederland kijkt en voelt dat er een enorme impact is. Eigenlijk heeft Frankrijk het debat aangezet. Er is dus niet echt een clash tussen Vlaanderen en Nederland, maar het is eerder gestart met een clash tussen Frankrijk en Nederland. Wij proberen er natuurlijk voor te zorgen dat de lijn waarop wij zitten – dat we namelijk dat onderzoek nog moet kunnen voeren – de lijn is die wij aanhouden.

Mijnheer Vanderjeugd, uiteraard blijven we dat goed opvolgen. Voor ons is het ook van belang hoe het nu verder loopt. Onze stem wordt daarin gehoord. Er zullen nog een aantal stappen moeten worden gezet, maar dat zal verder worden besproken op de Visserijraad.

De voorzitter: Mevrouw Vermeulen heeft het woord.

Sabine Vermeulen (N-VA): Het is inderdaad zeer belangrijk dat Vlaanderen dit standpunt, dat u formuleert, verder uitbreidt en formuleert naar Europa toe. Zo kunnen wij toch enigszins wegen op Europees vlak. We zitten inderdaad in de strijdpositie tussen Frankrijk en Nederland. We zitten daartussen gedwongen. De vissers zitten te vissen op de Vlaamse gronden. Het is inderdaad zeer belangrijk dat Vlaanderen een positie inneemt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de uitrol van de black box in de Vlaamse slachthuizen – 861 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Sabine Vermeulen

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Mijn vraag om uitleg is een opvolgingsvraag op mijn vraag om uitleg van 5 oktober 2016 over de rentabiliteit van de vleesveesector. Minister, ik ondervroeg u toen over de implementatie van de black box en de gesplitste ijkeenheden in de Vlaamse slachthuizen. U antwoordde toen dat alle slachthuizen stappen hadden ondernomen om de zogenaamde black box te installeren. Gezien het informaticatechnisch programmeren van deze box werden er een aantal kinderziekten verwacht die in eerste instantie met een verwittiging zouden worden gesignaleerd aan de betrokken slachthuizen.

We zien nu dat de invoering van de black box navolging krijgt. Na Vlaanderen zullen ook de Waalse slachthuizen zich engageren om dit afgeschermd

registratiesysteem in te voeren en een bijhorend wettelijk kader zal dan ook worden gecreëerd. Bijkomende transparantie in de moeilijke economische tijden voor de vleesveesector kan alleen maar worden aangemoedigd.

In het kader van deze ontwikkelingen had ik graag volgende vragen gesteld.

Zijn er in Vlaanderen nog slachthuizen die niet zijn uitgerust met de zogenaamde black box? Indien ja, over welke slachthuizen spreken we dan? Zijn het varkensslachthuizen, rundveeslachthuizen? Mogen zij eventueel met name worden genoemd?

Hoe worden in de slachthuizen die al in orde zijn met de wetgeving, de eventuele tekortkomingen gemonitord? Wat is het resultaat hiervan? Welke consequenties worden hier eventueel aan verbonden?

Indien nog niet alle slachthuizen in orde zouden zijn met de black box, zijn er dan bijkomende maatregelen nodig opdat alle slachthuizen zich op heel korte termijn zouden confirmeren met de regelgeving, aangezien die toch al enige tijd van kracht is?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer De Meyer, dank u voor deze opvolgingsvraag. Ik heb al een paar keer gezegd dat je er in de ideale wereld van moet uitgaan dat er vertrouwen is, en ook transparantie, en dat er ook correct wordt gehandeld tussen partners in een business to business. Vertrouwen is goed, maar er is ook af en toe controle nodig. Dat is de reden waarom ik in 2015 het initiatief heb genomen om de wegingen die slachthuizen uitvoeren en die de basis vormen van betalingen aan de veehouders te laten registreren in een afgeschermd IT-systeem, de zogenaamde 'black box'. Ik heb ook vernomen dat de andere gewesten dat voorbeeld volgen. U ziet dat wij ook daar pionieren. Ik kan dat alleen maar toejuichen. Dat toont aan dat die beslissing in 2015 een juiste beslissing was.

In Vlaanderen is het systeem intussen volledig operationeel in alle varkensslachthuizen. Wat de rundveeslachthuizen betreft, is dit het geval op twee slachthuizen na. Daar is een reden voor. Het is niet zo dat zij dat zomaar aan hun laars lappen.

Het eerste is een klein slachthuis dat net boven de limiet van het aantal slachtelingen per jaar zit vanaf wanneer je aan die verplichting moet voldoen. Daar is een hele discussie over geweest. Dat slachthuis valt eronder en zal dat dus moeten installeren. Het andere slachthuis is een nieuw slachthuis dat pas vorig jaar werd opgestart. Zowel voor de federale overheid als voor ons moet het nog aanpassingen doen. Er is in beide gevallen een verklaring, maar die neemt niet weg dat de beide slachthuizen in overtreding zijn. Mijn diensten hebben ze dan ook officieel aangemaand om de juiste maatregelen te nemen. Dit bleef niet zonder gevolg want intussen is men vergevorderd om dat in orde te brengen. De bestelbon is ondertekend en de installatie zal er dus snel komen. Verder uitstel zullen we zeker niet tolereren.

Alle slachthuizen die varkens- en rundveekarkassen indelen en wegen, worden steekproefsgewijs gecontroleerd door de landbouwadministratie. Mijn diensten voeren daartoe ieder jaar een risicoanalyse uit, en op basis daarvan wordt per slachthuis een controlefrequentie vastgesteld. Ik kan moeilijk details geven over hoe we dat doen omdat dat ertoe zou kunnen leiden dat men het systeem doorziet en erop anticipeert. Feit is dat ieder slachthuis periodiek wordt gecontroleerd op de aspecten die voortvloeien uit de landbouwregelgeving en dat de controlefrequentie bij de meest risicovolle slachthuizen ook het hoogste is. Als er tijdens die controles tekortkomingen worden vastgesteld, dan hangt het verdere gevolg af van de ernst en omvang van de vaststelling. Soms is er een verduidelijking of

een corrigerende maatregel; in andere gevallen wordt een proces-verbaal opgesteld en kan er een boete worden opgelegd. Periodiek worden ook de erkende classificeerders geëvalueerd die het slachthuis zelf aanstelt. Geregeld leidt dit tot schorsingen of opheffing van de erkenning.

Aangezien de twee resterende slachthuizen de noodzakelijke afspraken met de constructeurs al hebben gemaakt en hebben aangegeven dat ze zich zullen conformeren, zijn er geen verdere beleidsmaatregelen nodig.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Minister, dank u voor uw antwoord. Het is zeer duidelijk dat de maatregel die u destijds hebt ingevoerd, hoe dan ook een heel goede maatregel was. Hij wordt, zoals u zelf zegt, opgevolgd in andere gewesten. Deze maatregel heeft zelfs het andere landsgedeelte geïnspireerd.

Twee slachthuizen zijn nog niet in orde: een kleiner en een nieuw. Zij moeten zich nog conformeren. Ze hebben de bereidheid daartoe getoond. U zult begrijpen dat producenten die daar leveren, zich daarover vragen stelden, wat mede mijn vraag heeft geïnspireerd.

Minister, het is goed dat er vertrouwen is, maar anderzijds is het ook wel nodig dat er controle is. Ik begrijp dat die controle wordt uitgevoerd. U hebt daar wat informatie over gegeven. Heeft men effectief al boetes moeten uitschrijven? Zijn er al vermaningen gestuurd naar sommige slachthuizen? Zo ja, hebt u er zicht op met welke frequentie dat is gebeurd?

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Minister, dank u voor uw antwoord. Dank u, mijnheer De Meyer, om de vraag te stellen. Het is belangrijk dat wij dit blijven opvolgen. Minister, u hebt duidelijk geantwoord op de implementatie en het controleren van alle aspecten van die black box. Ik heb daarover in januari 2016 gevraagd wat toen uw visie was. Het besluit was toen nog niet genomen. Los van het implementeren en het controleren, blijven er nog twee belangrijke vragen. Wij hebben indertijd gepleit voor het invoeren van die black box omdat soms toch niet altijd met zekerheid kon worden gesteld dat er een correcte prijs volgens het correcte gewicht werd gegeven.

Daarom is mijn bijkomende vraag: heeft die marktinformatie een toegevoegde waarde opgeleverd? Mijn laatste vraag is: hoe situeert Vlaanderen zich op het vlak van die black boxes in vergelijking met andere Europese lidstaten en buurlanden?

De voorzitter: De heer Wouters heeft het woord.

Peter Wouters (N-VA): Minister, ik ben een beetje verbaasd over het antwoord op deze vraag om uitleg. Op 24 november had ik hierover immers bijna letterlijk dezelfde vragen schriftelijk gesteld. Blijkbaar evolueren de zaken heel snel. In uw antwoord hebt u het over één slachthuis, dat karkassen van geslachte varkens indeelt, dat voor het niet installeren van een afgeschermd registratiesysteem al meerdere processen-verbaal heeft gekregen. Aan het slachthuis in kwestie werd op basis van de opgemaakte processen-verbaal ook een bestuurlijke geldboete opgelegd. Betekent dit dat dit slachthuis ondertussen in orde is? En dat er enkel nog problemen zijn met die twee overblijvende rundslachthuizen, waarover u het in uw antwoord hebt gehad?

Indien de problemen opgelost zijn bij het varkensslachthuis, vervallen al mijn verdere vragen. Zo niet, wat overweegt u verder te doen? Met boetes opleggen

en praten kunnen we niet oneindig doorgaan. Overweegt u dan andere maatregelen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer De Meyer, u vroeg wat de frequentie van de vermaningen was. Dat is mij niet bekend. Alles hangt af van de aard van de vaststelling, zoals daarnet al gezegd. Volgens mijn informatie zijn er al boetes gegeven.

Mijnheer Vanderjeugd, er is ook een meerwaarde voor de veehouders en dierenhouders, en dat is positief. De marktinformatie is ook een toegevoegd waarde. Er zijn ook afspraken in de keten, zoals de afgelopen weken ook is gezegd. Op die manier kunnen er vergelijkingen gebeuren. Ik heb geen zicht op wat de andere lidstaten betreft en dat zou ik moeten nagaan.

Mijnheer Wouters, het klopt dat het probleem intussen volledig is opgelost.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Positief is ongetwijfeld ook dat de grote landbouworganisaties en de Federatie van het Belgisch Vlees (FEBEV) een interprofessioneel akkoord over de correcte weging en de karkasclassificatie hebben ondertekend.

Minister, ik ben ervan overtuigd dat u deze situatie verder alert zult opvolgen, net zoals de leden van deze commissie dat zullen doen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.